

VODIČ ZA ZAPOŠLJAVANJE U INOSTRANSTVU

Proverite (ponuđeni)
ugovor o radu

Zabeležite kontakte
ambasade Srbije

Ostavite kopiju pasoša
članu porodice

Proverite radno
zakonodavstvo zemlje u
koju idete

Proverite firmu u kojoj
aplicirate

Proverite legalnost rada
agencije za zapošljavanje

Ako ste se već odlučili za odlazak u inostranstvo, evo šta mi možemo da uradimo za vas. Sama situacija da ćete raditi van Srbije, traži dodatne mere predostrožnosti. Kako bi zaposlenje u inostranstvu ispunilo vaša očekivanja, preduslov je da budete odgovorni prema sebi i da pažljivo proverite sve detalje u vezi sa zaposlenjem i budućim poslodavcem, naročito ako o kompaniji ništa ne znate. Svesni da ovo nije jednostavan zadatak, u saradnji sa agencijom Astra pripremili smo vam nekoliko praktičnih saveta, koji vam mogu biti korisni dok razmatrate ponudu.

1. Proverite legalnost rada agencije za zapošljavanje

Ukoliko želite da radite u inostranstvu, prvi korak ka sigurnijem načinu zapošljavanja je da se fokusirate na pregledanje oglasa objavljenih na sajtu Nacionalne službe za zapošljavanje ili agencija za posredovanje u zapošljavanju u zemlji inostranstvu, kao i putem specijalizovanih portala za pronalaženje zaposlenja kakav je i naš [Poslovi.infostud.com](https://poslovi.infostud.com). Ovakvi oglasi podležu prethodnoj proveri firme oglašivača. Ipak, ovaj korak garantuje samo da pravno lice koje je oglas objavilo zaista postoji. U slučaju da je oglas za posao objavila firma sa sedištem u Srbiji, njene podatke potražite na sajtu [Agencije za privredne registre](#).

Zapošljavanje u inostranstvu se često vrši preko agencija za zapošljavanje. Na samom početku bitno je proveriti da li agencija poseduje licencu za rad, iako to samo po sebi nije nužno garancija pouzdanosti poslovne ponude. Spisak licenciranih agencija za zapošljavanje se nalazi na sajtu Nacionalne službe za zapošljavanje ili na sajtu [Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja](#). Za konkretnija pitanja, možete da se obratite Info-centru Ministarstva rada na dežurni telefon koji pokriva oblast rada i zapošljavanja 011/303-86-77 ili mejl brziodgovori@minrzs.gov.rs. Rok za dobijanje odgovora je pet radnih dana. Ove usluge su po zakonu besplatne.

Ako ni uz pomoć nadležnih ne možete da dodete do osnovnih podataka o ponudi i nije u potpunosti jasno šta bi trebalo da radite– vreme je da vam se upali crvena lampica.

"Često se iza ovakvih ponuda kriju fizička lica ili grupe, posrednici čiji je krajnji cilj novčana prevara ili neki drugi vid zloupotrebe ili eksploatacije građana", upozoravaju iz nevladine organizacije ASTRA, koja pruža preventivne informacije o problemu trgovine ljudima i kako se zaštititi, načinima legalnih migracija i mogućnostima i uslovima bezbednog/legalnog zapošljavanja unutar zemlje i u inostranstvu.

2. Proverite firmu u kojoj aplicirate

Sledeći korak u verifikovanju ponude je provera podataka firme.

Na sajtu Poslovi.infostud.com šaljete prijavu preko dugmeta konkuriši, ali bi nakon toga trebalo da stupite u kontakt sa HR odeljenjem ili konkretnom osobom koja je zaposlena u toj kompaniji.

Ako se prvi put susrećete sa nekom firmom, znajte da ozbiljna preduzeća imaju adrese elektronske pošte na svom domenu. Najpre vam signal da nešto nije kako valja može biti to što je firma (ili "firma") ostavila kontakt e-mail sa domenom na nekom od globalnih servisa (Gmail, Hotmail, Yahoo, AOL, mail.ru).

Za svaki slučaj, o bilo kakvoj adresi da je reč – proverite na pretraživačima (Google, Yahoo, Yandex...) da li je neko prethodno neko pisao o svojim iskustvima sa tom ponudom za posao spominjući datu adresu ili broj telefona koji je naznačen o oglasu za zapošljavanje.

Bez obzira što živimo u 21. veku maltene sve firme koje imaju svoje sedište, pored broja mobilnog telefona imaju i fiksni telefon. Ne libite se da pozovetei potvrdite da nije reč samo o fiktivnom broju, kao i da se raspitate o detaljima.

Na [ovom linku](#) možete da saznate da li je neki od naznačenih telefonskih brojeva korišćenja prevare.

Ukoliko je u inicijalnom oglasu ostavljena adresa koja ne sadrži kontakt određene osobe, već opšte pojmove (npr: posao, HR, konkurs...), onda sačekajte naredni korak da stupite u kontakt sa određenom osobom. Kada znate njeno ime i prezime, potrudite se da pronađete neku dodatnu informaciju o njoj koja bi vam potvrdila da je zaista reč o zaposlenom u firmi koja je dala oglas: da li se njeno ime spominje na firminoj stranici O nama ili kroz novosti, da li ima LinkedIn profil i s kim je povezana na njemu...

Ponekad može da se dogodi da firma zaista postoji regularno posluje, ali da određeni pojedinci ili grupa žele da zloupotrebe.

Proverite i detaljno sajt: ko je vlasnik domena i više informacija u vezi sa IP korisnikom pronađite na web adresama [who.rs](#) ili [whois.com](#).

3. Proverite radno zakonodavstvo zemlje u koju idete

Radno zakonodavstvo reguliše prava, odgovornosti i obaveze iz radnog odnosa, ali ne na isti način u svim državama. Zato je veoma važno da se prethodno detaljno informišete kako zakon reguliše odnos poslodavca i zaposlenog u zemlji u kojoj planirate da se zaposlite.

Korisne informacije u vezi sa mogućnostima za zapošljavanje u okviru legalnih migracija, možete da saznate u kontaktu sa [Migracionim servisnim centrom](#).

Takođe, [Migracioni servisnicentar](#) NSZ svakodnevno pruža individualnu pomoć i savetovanje migranatima, i potencijalnim migrantima o rizicima iregularnih migracija i mogućnostima za zapošljavanje u okviru legalnih migracija, upućuje na relevantne lokalne institucije sa ciljem razvijanja individualnih znanja i veština i povećanja mogućnosti za zaposlenje u zemlji i inostranstvu.

4. Proverite (ponudeni) ugovor o radu

Mnogobrojne agencije za zapošljavanje za određenu novčanu naknadu nude pomoć u traženju posla u zemlji i inostranstvu. Često se od klijenata traži da potpišu predugovor ili ugovor. Iza ovakvih ponuda ne stoji uvek trgovina ljudima, ali se dešava da je u pitanju finansijska prevara.

U širokom luku izbegavajte i oglase za posao u inostranstvu u kojima se hitno traže radnici. Veoma često je reč o prevarama ili ponudama nelegalnih poslova, odnosno "rada na crno". Zapošljavanje u inostranstvu je dugotrajan procesi najčešće podrazumeva regulisanje dokumentacije pre odlaska u određenu zemlju. Državljeni Srbije koji žele da rade u inostranstvu mogu da borave i zaposle se samo ako im je obezbeđena radna dozvola.

Zato je veoma bitno da budete upućeni u tačnu proceduru dobijanja neohodnih dozvola i uključeni u sve postupke za pribavljanje istih. Vi sami podnosite zahtev za dobijanje vize, niko to ne može da uradi umesto Vas. Bitno je naglasiti i da ne postoji grupna radna viza.

Takođe, ne prihvatajte usmene dogovore, a potpišite samo ugovor koji je na vašem jeziku ili jeziku koji dobro razumete i koji je proveren od strane advokata. Ako je u pitanju višejezični ugovor, obratite pažnju da li se verzije na različitim jezicima u potpunosti poklapaju.

"Jedino relevantno sredstvo provere korektnosti određene ponude jeste ugovor sa poslodavcem, jer se njime regulišu obaveze i odgovornosti poslodavca i zaposlenog. S tim u vezi, unapred zatražite primerak i pojašnjenje ugovora o radu i ne potpisujte ništa ukoliko u potpunosti ne razumete. Ugovor o radu trebalo bi da sadrži podatke poslodavca, kao i radnika, poziciju odnosno oblast rada, detalje u vezi sa platom odnosno novčanom naknadom, radne sate, mesto zaposlenja, prekovremeni rad, socijalno osiguranje i druge pogodnosti, uslove za ulazak, boravak i rad u inostranstvu kao i mogućnostima obnavljanja ili isteka istog", podseća organizacija ASTRA.

Imajte na umu i da besplatnu pravnu pomoć možete da dobijete od [Astrinih advokata](#), koji su vam na raspolaganju radi provere radnog zakonodavstva, provere ponuđenog ugovora o radu, objašnjavanja klauzula ugovora... Nakon što ih kontaktirate, potrebno je sedam do 10 dana da bi advokati proverili pravnu analizu ugovora.

5. Zabeležite kontakte ambasade Srbije

Pribavite kontakte naše ambasade ili konzulata, kao i nevladinih organizacija u države u koju putujete, jer u slučaju da se nešto dogodi najpre bi oni trebalo da pruže pomoć svojim državljanima.

[Ovde](#) možete da pronađete adrese i brojeve telefona svih ambasada i konzularnih predstavništva Republike Srbije.

Osim toga, veoma je važno da znate da svoj pasoš ne treba da dajete nikome osim službenim licima. Bilo bi dobro da uz sebe uvek imate i kopiju pasoša koju ćete držati odvojeno od ostalih dokumenata. U slučaju da Vam se nešto dogodi sa pasošem, lakše ćete moći da izvadite novi, iako kopija sama po sebi nema nikakvu validnost.

6. Ostavite kopiju pasoša članu porodice

Pre nego što otputujete bliskoj osobi od poverenja (članu porodice ili prijatelju) ostavite: kopiju pasoša i vize, svoju najnoviju fotografiju i adresu gde ćete biti smešteni i/ili gde ćete raditi, opciono imena i kontakte osoba sa kojima krećete na put ili kod kojih boravite.

Preporučljivo je da sa jednom ili više osoba dogovorite da ste redovno u kontaktu. To danas možete uraditi veoma jeftino i pristupačno uz pomoć servisa poput Facebook Messenger-a, preko Viber-a, WhatsApp-a, Skype-a..., a još bezbednija je varijanta da to bude video poziv, kako bi porodica bila sigurna da ne komunicira sa nekim drugim.

Agencija ASTRA još kao mere opreza preporučuje da se sa bliskom osobom dogovorite o šifri koju biste samo vas dvoje znali, a koja bi bila znak da nešto nije u radu ili da Vam je potrebna pomoć. To bi trebalo da bude nešto uobičajeno, da osoba koja eventualno sluša razgovor sa strane ne pomisli da je reč o šifri. Primera radi, to može da bude jednostavno pitanje "da li imaš problem sa alergijom?", gde bi potvrdan odgovor značio da nešto nije u radu i da ne možete otvoreno da pričate, a da Vam je potrebna pomoć. Sa druge strane, neko sa strane ne bi znao da ste uputili poziv za pomoć. Tada bi Vaša bliska osoba mogla da obavesti konzulat Srbije i policiju sa sumnjom da ste u opasnosti i da Vam je potrebna pomoć.

Nadamo se da do takve situacije neće doći, ali opreza nikad na odmet.

KORISNI LINKOVI

[Poslovi.infostud.com](https://poslovi.infostud.com)
[iskustva iz inostranstva](#)

[Agencija za privredne registre](#)
[pretraga pravnih lica i preduzetnika](#)

[Nacionalna služba za zapošljavanje](#)
[spisak agencija za zapošljavanje](#)

[Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna](#)
[pitanja](#)
[spisak agencija za zapošljavanje](#)

[ASTRA](#)
[SOS telefon](#)

[Provera vlasništva domena](#)

[ASTRA](#)
[besplatna pravna pomoć](#)

[Telefonski brojevi korišćeni za prevare: 1](#)

[Migracioni servisni centar Nacionalne službe za zapošljavanje](#)

[Ambasade Republike Srbije](#)

[Trgovina ljudima u Srbiji](#)
[Presek stanja u kontekstu 21. veka](#)

[Preporuke za srpečavanje](#)
[radne eksploatacije](#)